

Az ötödik találkozón (2009. március 27-én) [Mády Katalin](#) (Ludwig-Maximilians-Universität München, Institut für Phonetik und Sprachverarbeitung), módszertani előadását hallgattuk meg. Az összefoglaló az alábbiakban olvasható, a prezentáció pedig letölthető [innen](#)

.

A fonetikus állatkertje: EMU, MAUS és egyéb hasznos szoftverek a beszéd kutatásban

A beszélt nyelv kutatásával kapcsolatos feladatokat számos szoftver segíti. Vannak teljes igényű szoftverek, mint a Praat, amely lehetővé teszi felvételek készítését, az akusztikai elemzést, a beszédanyag manipulációját, percepció kísérletek tervezését, sőt, egyszerűbb statisztikai elemzéseket is -- a Praat éppen ezért igen széles körben elterjedt.

Vannak azonban kevésbé ismert szoftverek is, amelyeket eredetileg egy-egy kutatócsoport fejlesztett ki saját használatra. Ilyen a számítógépes beszéd felvételeket vezérlő SpeechRecorder, a gépi szegmentálást végző MAUS, a nagyméretű adatbázisok kezelésére alkalmas EMU, és a szinte határtalan lehetőségeket kínáló statisztikai program(nyelv), az R.

A négy szoftver közös vonása, hogy ingyenesen elérhetőek, általában platformfüggetlenek (a MAUS egyelőre csak Linux rendszereken működik), valamint hogy a maguk területén a Praat kiváló alternatívái, illetve kiegészítői:

- A SpeechRecorder lehetőséget teremt a felvételek teljes vagy részleges automatizálására, a felolvasandó mondatok randomizálására és azonnali mentésére.
- A MAUS vakon vagy előzetes átírás alapján szegmentál, tanítását eddig a német és magyar hangkészletre végezték el.
- Az EMU nagy adatbázisok egyszerű kezelését teszi lehetővé. Alapfrekvencia- és formánsfelismerő algoritmus a Praaténál jóval megbízhatóbb, a hibás értékek a programon belül egyszerűen javíthatóak. A program többszintű, összetett, egyszersmind könnyen átlátható címkézési rendszert foglal magába.
- Az R statisztikai programnyelv általában is sok előnnyel bír, értékét pedig növeli, hogy lehetővé teszi az EMU által tárolt adatok közvetlen lekérdezését és ábrázolását. Így pl. igen egyszerűen állíthatunk elő formánstérképeket.

Az előadásban röviden bemutatjuk a fenti négy szoftver működését, alkalmazásuk lehetőségeit, valamint korlátaikat.

Források:

<http://www.phonetik.uni-muenchen.de/forschung/Bas/software/speechrecorder/>
<ftp://ftp.bas.uni-muenchen.de/pub/BAS/SOFTW/MAUS/>
<http://emu.sourceforge.net/>
<http://www.r-project.org/>